

SAMI USTEB.

No. 6.

September manost 1899.

las jakkodak.

1 K o r. 4,7.

Mi dust læ, maid don ik læk vuostaivalddam ?

Vasted dam ala, don cævllas, gaggadis, rampastalle olmuš, don, gutte oaivad nuft allaget guoddak ja davja mænnodak, dego don lifeik buok dingai hærra. Cælke munji : Mi dust læ, maid don ik læk vuostaivalddam ?

Ællem ja hægga ? Jogo dat læ du jeðad addaldak jesaldsesad ?

Rumaslaš ja vuoiqalaš navcak ja famok, gi addi dudnji daid ?

Ællemdille, virgge, barggo, gudne, fabmo, isedvuotta, moft ja gæst don daid ožžuk ?

Viesso ja sida, fuolkek, ustebak ja juokkelagaš buorre, buttes illo, gi addi dudnji daid ?

Mon dieðam, atte læk muttomak, guðek ollo birra dain dingain aigguk cælkket, atte daid si læk jeða fidnim aldsesæsek sin jeðaidæsek vaibbamættom bargo, sin jeðaidæsek fuolalašvuða ja gudnalašvuða bokte, sin jeðaidæsek angervuða bokte gædnegasvuðaidæsek dafhost. Nuft orro davja olbmui calmi oudast. Duottavuoðast i læk nuft.

Dam mi buoremusat oaidnep, go ouddamærka ditu buocalvas ja æra likkotesvuotta boatta. Dalle almostuvvu, maid olmuš vægja ja maid i, dalle cuovggas ouddi boatta, man cæðafamotæbme olmuš læ, moft olmuš jeðaldes i læk mikkege ige mate fidnit aldsesis maidege, mutto juokke dafhost læ dego lairre dam alemusa, dam sivdne-dægje ja stivrrijægje Ibmel gieðast.

Damditu apostalest læ vuoiggadvuotta jærrat : Mi dust læ, maid don ik læk vuostaivald-

dam ? Vastadus læ : I must læk mikkege, maid mon im læk vuostaivalddam ?

Nabbo dalle : Ale cævllastala, ale guodde du oaivad nuft allaget, ale dovda jeðad nuft cælk-kemættom famolažžan ja jesväketuvvum ! Muite : Jeðaldad ik don læk mikkege, ja jeðaldad i dust læk mikkege, maid don ik læk vuostaivalddam ?

Gæca du jeðad famotesvuða ja dußsevuða ! De don vissasi farga saddak vuollegas, gittevas ja likkolas olmučen ja sæmma aige daggar olmučen, gutte dovdda, atte son galgga logo dakkat dam oudast, maid son læ vuostaivalddam.

Vuollegažžan ! Dastgo buok, mi mist læ, mi læp Ibmelest ožžom, hæga, navcaid, sikke rumaslaš ja vuoiqalaš famoid, ællemdile, bargo ja nuft vela, obbanassi buok burid.

Gittevažžan ja likkolazžan ! Dastgo dat, gæn usteb Ibmel læ, gæsa son addaldagaid adda, gæn son varjal ja suogjal buok baha vuostai, gæn son alo doalla su buokvægalas gieðastes, igo su vaibmo berre læt dievva gittevašvuðast, raf-hest ja likkost ?

Olmučen, gutte i goassege vajaldatte, atte son galga logo dakkat ! Dastgo go mi læp addaldakkan ožžom buok, mi mist læ, de mi læp maidai gædnegasak adnet dam buokrakkan angeris fuolalašvuðain ja varotet jeðaidæmek boastot adnemest Ibmel addaldagaid, alo muitedinæmek, atte mi galgap daid adnet Ibmel gudnen, laga-mužži avkken ja jesaldsesæmek sikke aiggasas ja vuoiqalaš buristsivdnadussan, ja atte dat, gutte i oskaldasat ja bissovažat bargga dam ala, son i bisoge logodakkambæive.

Gæca, damditi dat læ nuft darbaslaš, atte mi addep duotta ja duoðalaš vastadusa dam ga-

čaldaga ala: Mi dust læ, maid don ik læk vuostavalddam?

M i s s o n b a r g g o m æ r a a l d e .

Missonbarggo læ mangalagaš. Odne mon aigom muittalet vegaš imašlaš missón birra, mi mæra alde doaimatuvvu.

Gukken favlest oarjemæra alde læ stuora gavpug. Dalok læk ollo, mutto æi stuorrak. Dak læk dak ollo duhat fiskarvadnasa ja skipa, mak læk dokko čoagganam. Juokke vadnasest læk njællje raves olbma ja okta gandda, obba floatast læk okti buok 12000 arvo fiskara.

Gæos jage čaða dat fiskarfloatta læ duokko deiki jottemen mæra alde, maðemielde go bivddo læ. Gæsseg ja dalvveg, giðtag ja čakčag dat sæmما šlavatallam oudas maŋas guvllui, dat sæmما garra hæitekættes barggo sikke buore ja nævres dalkest. Dak guolek, mak goddujek, vižžujek dallan jottelis dampain ja dolvvuvjuvjek gavpugidi. Mutto fiskarak jetc bessek ænaš oase dafhost dušefal ovta gærde jagest ja dalle dusse moadde bæivvai gaddai.

Dak mærrafiskarak, guðek golatæk ænaš bei-vidæsek dai gukkes mærrabaro alde, æi læk diettelassi buokbuoremus olbmuk. Ædnagak sist læk algo rajest læmaš oarbes vaivaskassamanak, guðek læk bajassaddam alma bagadusa, bajas-čuvggitusa ja rakisvuoðataga, ærrasak læk bæiv-vebalkolazak, gæin i læk læmaš barggo, ja guðek dam lakkai læk gidda saddam dam bivddoi, mi dieðostge gæsot dušefal daggaražaid, gæidi læ hæjot gævvam, ja guðek damditi æi dieðe æra raðe go valddet dam vuostas bargo, mi fallujvvu sigjidi, nuftgo ouddamærka diti soaldatak, guðek læk æro ožžom, joavddelas, bargotes skipaolbmuk, eritbataram gandak ja fiskarbarnek, guðek æi læk bargo gavdnam nana ændnam alde. Ånaš naggijuvvujek dam garra bargo sisa, harve-musak læk halo diti dam valljim.

Dat suorgadlaš ovtalakkasašvuotta ja ov-tasgasvuotta, dat hæitekættes garra barggo ja buok dak æra vaddok ja gillamušak dakkek sin dile cælkemættom lossaden, ja dat læ moraštat-

te vuttivalddet, man harvve boares olbmuk ja man ollo billeduvvum nuorra olbmuk sin gaskast gavdnujek, ja man ollo sist, jos si boarasmuvvek dam bargost, dalle maŋemusta vaivaskasa ala šad-dek.

Mutto almaken maidai ollo buorre gavdnjuvvu dai olbmui duokken. Si læk arvokak nuftgo manak, ja sin buorelundogvuotta læ sadnevajasen šaddam buokaidi, guðek læk ællam sin gaskast. Ja jos si læk oskolazak, de si læk dak buokbuoremusak buokain. Sin gievrravuoða ja binddelvuoða, jallodaga, arvasvuoða ja ješječasoaffa-ruššam birra gidda jabmem ragjai mataši ollo multataluvvut.

Sin borramus i giktal galle borisvutti, mutto læ muðoi buorre ja daervaslaš. Dam dafhost i læk hætte. Bahab læ dam ragjai læmaš vuoinalaš dafhost. Dastgo dam ællem laibbai, man birra bæste sardno, i læm stuora nælgge. I læm oktage Ibmel viesso dam mærragavpugest, i goassege sardne gullujuvvum. Vuordnom ja garrodæbme gullui davjet go Ibmel sadne. Alme Ibmelest i læm oktage tempel; mutto buolle-vine ibmelest legje ollo tempelak. Fiskarak legje alo birrastattujuvvum skipain, gost duppak ja vidne ja buokslai æra giktalægje dingak legje valljet oažžomest. Dak billedægje skipak borjastegje gasko floata sisa, ja dai æigadak bovddijegje usteblažat fiskarid boattet guossastallat. Ja de manai sadnevagjasa mielde: Go buollevidne sis-a manna, de jierbme olgus manna. Go fiskarak legje garremidi šaddam, de sin dinistus manai sikke jottelet ja farga ja devdi vineuvvddi bursaid.

Nuft læi, go dam jage 1881 muttom osko-las Engelas olmai, gutte ouddal læi barggam mærramissón siste, gulai dam bakenlaš fiskargav-puga birra. Son vulgi dokko, oini, atte dille læi vela bahab, go son læi jurdašam, ja macai ruok-tot daina nana arvvalusain sigjidi vækken boat-tet. Farga son læi særve vuodðodam, mi galgai barggat missón oudast dai mærra favlle fiskari gaskast. Ucca skipaš ostujuvvui aivefal dam bargo diti. Daðemielde go fiskarin i læm mikke-ge, maina vuoinalaš ælema bajasrakadet, de dat skippa fertti læt sæmما aige girkko, missónvies-

so, buocceviesso ja girje- ja lokkamviste. Maidai jukkes olbmui buoradusa ala fertti dam sæmma skipast barggujuvvut.

Go dat skippa bodi, de dat iloin ja avoin fiskarin vuostaivalddujuvvui. Juo dat, atte olbmuk jurdašegje sin ala ja bagjelasasek valdde sikke bargo ja golatusaid sin diti, likkati sin vaimoid. Ædnagak botte gullam varas Ibmel sane, ærrasak botte oazžom varas doaktarvæke ja dalkkasid, ja æi harvvak loppedam erithættet jukkamest.

Farga okta mišonskippa šaddai mendo uccan. Dal læk 13 daggar skipa. Buok dai skipai olbmuk læk oskolaš olbmuk, nuft atte obba skippa læk duoðastus Kristusa birra.

Erinoamaæet sodnabæive læk havske fidnat daggar mišonskipast, jos dalkke læk heivolaš. Dastgo dobbe gukken favlest buok orro dast, maggar dalkke læk. Goalkke daihe aibas loažes biegga i læk savatatte. Dastgo dalle læk vaddes skipaidi, mak læk bieðganam obba mæra mietta, ovta baikkai ŋoagganet. Ige læk mendo garra biegga buorre. Go læk veħa biegga ja i mendo stuora barok, dalle læk buokbuoremus; dalle vadnasak buok baikin ŋoagganek mišonskipa birra, ja girkko šadda dievvan.

Dibmo eieča aige iðtedest vuostas ibmelbalvvalus dollujuvvu. Dat læk rokkuscoaggam, gost fiskarak ječa ouddanloaidastak rokkadallat. Dasto malestek. Go gærggam læk borramest, de mišonskipa dikta su alekis flavdas bajasgesuuvvut. Dat flavdda læk sæmma go girkkobiello nana ædnam alde, mærkka dam ala, atte dal ibmelbalvvalus galgga algget. Dallan obba mærra læk dievva smavva joljain, mak sukkamen læk mišonskipa guvllui. Go buok joljak, mak oidnusist læk, læk skipa gurri ollim, de ibmelbalvvalus algga. Æi si sæste jienasek, go salmaid lavlluk, dak fiskarak. Olles famost si lavlluk, ja illa don gavnak darkkelæbbo gulddalegjid go sin. I goassege sardne sadda mendo gukken. Davja, go sardnedægje orro loapatet aiggomen, de muttom fiskar sudnji euorvvo: Biso fal, ale loapat nuft farga; æp mi nuft davja oazo sarne gullat!

Sarne maŋnel dollujuvvu fastain rokkuscoaggam. De fiskarak maccek ruoktot skipaida-sasek, ja de læk moadde dimo vuoiqadus ja jaskad-vuotta. Mutto gaskabæive maŋnel flavdda nubbe have bajasgessu, ja nubbe ibmelbalvvalus dollujuvvu. Dal buokak dak, guðek iðtedest æi bæssam, bottek. Dasa vela ækkedcoaggam dollujuvvu, gost kristalaš fiskarak ječa ouddanloaidastek sardnedet ja duoðastet.

Stuora buristsivdnadussan læk, atte dat mišson i læk dusſefal sardnemissons, mutto maidai doavtermišson. Dat garra aibmo ja dat lossis bivddobargo mieldes doalvvo ollo buocalvasaid ja vaddoid ja bukuid ja æra rumašvahagid. Mutto dat, gutte læk buocce ja havvadattum, darbas doaktar ja dalkkasid, ja daggarak gavdujek dusſefal daggar skipast, mi sæmma aige læk mišonskippa ja buocceviesso. Dalle gittevašvuotta ravasta vaimo ja dakka dam vaibmelæbbun Ibmel sane gulddalet. Dam lakkai manga ibmelmættom ja garrawaimogis nuorra olbmu rumašdalkastege eada læk boattam maidai sielodalkastægje Jesus Kristus lusa.

Dal læk njællje daggar hospitalskipa. Nubbe sidoi læk dai ala gollebogstavaiguim eallujuvvum: „Dalkast buccid“, ja nubbai: „Sardned sane“.

1895 mærreduvvui laga eada, atte buollevidne i ožžom vuvddujuvyut daldi mærrafavlle-fiskaridi, ja dat gieldos læk s Saddam sigjidi cække-mættom buristsivdnadussan. Mutto dam sagjai si ožžu duppaka vela halbebut go ærrasak.

Dam lakkai mišonbarggo doaimatuvvu dobbe gukken erit dam stuora gavpugest gasko mæra alde.

Min girkkogardde ja havdek.

Girkkogardde læk dai jabmi vuoiqadamsagje, dai bavčaslas muitoi jaskis ja rafhalas sida. Buok havdek, mak dobbe læk, mataše muittalet ollo gadnjali ja ollo morraša birra, vanhemi ja manai, naitusguimi, fulki ja ustebi gadnjali ja morraša birra. Dastgo maidai buok dak jabmek, gæid muoldda dal gokča, læk ouddal læmas ællen

nuftgo mi, ja muitto sin birra, sin hame, sin sani ja dagoi birra læ vela sin maŋŋelge ællemen. Si læk əuzžom min lakka, nuft gukka go ællemen legje, si læk min ja mi læp sin rakistam. Dat læk nabbo dalle juoga, mi læ læmas, ja mi vela ain læ migjidi rakis ja divras, mi læ dobbe girk-kogardest havde siste vuoiŋadæmen.

Damdit, gost ællem siste læk læmas duotta rakisuotta, dobbe i dat noga, josjoge olmus ja-miš. Maidai dak jabmek rakistuvujek. Gost dat duotta vanhemrakisvuotta, dat duotta manna-rakisvuotta, dat duotta viellja- ja oabararakisvuotta ja dat duotta lagamušrakisvuotta læ læmas raðdimen, dobbe maidai girkogardek ja havdek læk əielgga duoðastægjek dam birra. Dobbe girkogardde læk əabbes ja burist dikšujuvvum ja havdek sæmما lakkai. Dobbe juokke havdest læk su ruossa, dobbe lavdnje alo læk ruonas, ja dobbe muorak ja hærvvarasek gǣos gæse əaðta læk rakisuoda ja doaivo birra lavllomen.

Mutto dabe Finmarkost, mott læk dabe? Dat læk hæppad muittalet; mutto jos kristalas olbmuk madden ja oarjen deiki boatase ja oainaše buok daid fastes girkogardid, mak dabe læk, de si vissaset bakkodifée: Vuoi, man uccan rakisvuotta jabmidi dabe læk! Girkogardde orro muttomin æmbo lagjimbaike go min rakkasi maŋemuš vuoiŋadamsaje lakkasažjan. Dusſefal dak harvve ruosak ja dak ollo smavva lavdnje-dievak ja dak ollo əoakkai vugjom havdderraigek muittalek, atte dast girkogardde læk. Dalvveg dat vaibmolaðes muotta gal gokča buok faste-vuoða; mutto giðdag, go muotta læk eritsuddam, de dat daðe əielgasæbbut almostatta ječas su duotta hamestes, -- ja dat i læk əabbes. Mut-tomin dat læk maidai buokslai siveti guottomsagje.

De læk, dego buok dak fastes ja hæjot dikšujuvvum havdek əurvuse: Čikkum ja vajaldatum! Dam sagjai juokke girkogardde ješ birriši dusſe hames bokte muittalet buokaidi, guðek dam oiniček:

Dabe min rakkasak læk vuoiŋadæmen!

Daggar divsokættes girkogardde læk duoðai hæppaden kristalaš særvegodde. Jos mi læk kristalaš særvegodde, de maidai min girkogar-

dek berrijek dam birra duoðaſtet. Jos mi læk kristalažak, de maidai min havdek berrijek duoðaſtet dam birra, atte mi oskop, atte jabmem ja guoccagæbme i læk dat buokmaŋemus oasse migjidi, josjoge dat læk dat maŋemuš oasse dabe ædnam alde. Damdit mi havde bagjeli ruosa ceg-gip. Daggar ruossa læk suddo, rangastusa ja jab-mema märkka, dat læk duotta; mutto dat læk maidai vuoto, bajasəuožželæme ja doaivo märkka, nuft duoðai go dat alo muitot migjidi dam birra, atte min bæste Kristus Jesus læk russinavllijuvvum min suddoi diti ja bajasəuožžaldattum min vanhurskesendakkujume varas. Damdit i okta-ge havdde berre læk ruosataga. Ja dam russi berre maidai əallujuvvut, gi dat læk, gutte dasa læk havddaduvvum, ja dasa vela su riegadam- ja jabmemjakke.

Mutto i dusſefal ruossa, mutto maidai havdde ješ berre əajetet, atte dat, gutte dabe læk su maŋemuš gukkes nakkarides oaðtemen, læk læmas migjidi rakis ja divras olmus. Damdit havdde i berre læk fuollamættoſet oktisuppijuvvum saddodieva daihe əoakkai vugjom rogge-raigge daihe luovos jorbbis gæðgedievva; mutto dat berre alo dollujuvvut sikke allagen ja garasen, 2—3 allan gukko ja 1 allan arvo govdo, ja bajabælde berre læk vilggis saddr ja, jos væjolas læk, əabba hærvvarasek, ja sidok berrijek læk gokčujuvvum ruodna lavnjin daihe malijuvvum muorrafieloiguim. Ja nuft davja go don girkost finak, berrik don du rakkasidad havdid gæččat, maggarazak læk, ja jos don oainak, atte dak darbasék oððasist ceggijuvvut ja dikšujuvvut, de daga dam! Dastgo dat læk du kristalaš gædne-gasvuotta, ja dasa vela læk dal laga bokte mær-reduvvum, atte girkogardde i oazo divsokætta-jen daihe fuolakætten orrot.

De daga, maid don matak, vai girkogardek alo sikke saddr ja bisuše əabba märkkan særvegodde kristalašvuoda ala, dam ala, atte nuftgo girkogarde ruosak alo læk ceggosak ja əabbak, nuft maidai bajasəuožželæme doaivvo alo læk nanos særvegodde siste, ja nuftgo havdek alo læk əabbak ja burist dikšujuvvum, nuft maidai rakisuotta læk særvegodde siste buollemen.

Ale bælost jeðad vaivašvuodain! Dastgodat barggo i mavse æra go rakisvuoda, ja rakisuoda barggo berre ja matta dakkjuvvut sæmma burist vaivas go rigges olbmust.

Laðes jurda.

1. O jurdaš, go buok murkko erit vassa, mi ællem bagjel oroi ædnamest, go bæivve agalas mu ouddi itta, ja euovgas buok mu lavkid suonjarda!
2. O jurdaš, go buok vaddes gačaldagak, mai ala smittim dabe ædnam ald, mu ouddi ittek vastadusainæsek, ja Hærra gæinoid oainam ollaset!
3. O jurdaš, go buok vaimo moras časka, ja aibašemek buokrak jaskudek, go hæðe bavčas-gadnjalak ja šuokkem buok nokkek rakisvuoda fatme sist!
4. O jurdaš, go mon govčakættes čalmin dobb' oainam su, gæn ala oskum dab', go eibbidam mon sojatam su ouddi ja gitoin gæčam dobb' su muoðoidi!
5. O jurdaš, go buok čadnasak, mak čadne muo olbmuidi dam muolda ædnamest, læk ædnam dile almerikain molssom, i mikkeg' mate sieloid aerotet!
6. O jurdaš, go mon alme gollesalest dain ustebin, gæn gavdnim ædnamest, okt' oažom sardnot alme ællem birra, dam ællem birr', mi nuftgo niekko læi!
7. Don laðes jurda, sarno don mu vaibmoi, go balges saddragoatta lossaden! De njalggat jarkka must buok bačča hætte, ja gadnjal siste buvtak mogjusa.

Čakčajurddagak.

Čakčadalvve læ juo boattam. Dat mendo

oanejis gæsse læ juo gukka aige dassa mannam. Almaken mon jakam, atte gæsse ænas olbmuidi i læk læmas nuft baha, go algo rajest vuorddemest læi.

Luobmančoaggem læ massa buok baikin ad-dam uecan dinistusa, dat læ duotta; maid bieggia i valddam, dam arvve ja čoaskem billedi. Mutto æra dafhoiñ læ gævvam buorebut, go doaivvomest læi. Dat ollo arvve i læk læmas dussefal vahagen, mutto maidai buristsivdnadussan. Dat dagai, atte sadde æmbo suoinek, go algost oroi, ja suoinek læk buorebuk go luobmanak. Vaiko ollo muttom baikin læ billašuvvam dam ollo laktadaga diti, de mi almaken fertip cælkket, atte suoidnelagjo læ šaddam sikke stuoresen ja buoren. I læk galle nuft ollo šaddam go dimag, mutto sagga vægalazabun ja goikkasæbbun.

Vela bivddoge læ buorranam, sikke nuorttan ja oarjen. Ænas olbmuk læk dal dalvvejafoiñ ožžom, ædnagak læk bivddam vela æmboge, go maid darbašek, ja jos dalkke i livče nuft gukka aige hettim olbmuid favllai bæssamest, de mon jakam, atte i oktage æreb laikes olbmu livče jafoitaga šaddam.

Bahamus læ vissasi lavnje dafhost. Dasa læ læmas mendo njuoskad ja čoaskes, ja dak harvve bæivadak-bæivek, mak legje, æi vægjam dam čaða goikkadet. Obbanassi mu mielast orro, atte olbmuk mendo maqed lavnjid čuppek. Si ballek alo, atte si æi dalvvejafoiñ ožuše, ja dam-diti si læk mendo gukka bivddemen, ouddalgo si dustek lavnji ala jurdašet. Sæmma lakkai suini dafhost. Ænas lagjegottek mendo maqed. Bivddo njiella buokrakkan. Damditi si ožžuk nuft hæjos ja vægates suinid ja nuft njuoska ja illa boaldetatte lavnjid. Buok fertte su aiggasis dakkjuvvut, lavdnječuoppam su aiggasis, lagjim su aiggasis, bivddo su aiggasis. Bivddo gierdda maqeduvvut; mutto lavnjek ja suoinek æi gierda dam alma billašuvakættai.

Obbanassi olbmuk berrijek jurdašet æmbo sida ja ædnam ala, go dal dakkek. Jos lifce sæmma angerak ædnama barggat go bivddet, dalle vissaset sæstaše aldsesæsek ollo morrasid, ja æi

si livce darbasam dallan vailest ja vagjegvuodast ballat, jos bivddo i sadaše.

Dal ollo baikin ænam oažžo jesječas dikšot, daihe sivetak læk dak, guðek ædnama barggæk. Mutto sivetak læk hæjos ædnambarggæk; dak guttuk giedde alde sikke giðtag ja gæsseg ja čakčag, ja æi dak sæste maidege, mi boratatte læk. Damditi sivetak alo berriše fuolalažat hettijuvvut sida ædnam alde guottomest. Dallan, go don læk gærggam lagjimest, de don berrik biðgit dam mukke, mi gæse caða læk saddrum, ja dallan, go muotta læk giðtag eritsuddam, don berrik biðgit dam mukke, mi dalve caða læk saddrum, ja juokke jakkai, mi manna, don berrik ædnamat ain stuorebun ja buorebun dakkat. Dastgo ænam læk æmbo dorvastatte go mærra; mærra læk davja stuora ja armotes fillijægje. Gusak, savcak ja gaicak læk vissasæbbo ja bissovažab obmudak go guolek. Ja maðe stuorebun ja buorebun du ænam sada, daðe æneb sivetid don matak doallat.

Mutto daggo læk okta ašše vuttivalddemest. Ollo sivetak ja uccan biebmo i adde maidege æra go ollo bargo ja hæðe sikke olbmuidi ja sivetidi. Mutto uccan sivetak ja ollo biebmo adda uccan bargo ja ollo mielke.

Daihe æra saniguim: Ale doala æmbo sivetid, go atte don matak daid burist biebmat!

Go dal farga muotta boatta, ja don fastain fertik sivetid sisavalddet dalvvai, de ale vuost jæra: Galle sivet must dal læk? Galle labba ja galbe ja gice læk dam jage saddrum? Mutto jæra vuost ja oudemusta: Ollogo suoinek must dal læk? Gallasi must læk biebmo? Ja, nuftgomon ouddal juo læm dam avisast ēallam: Buoreb læk goddet go nælggodet! Godde aige bale! De don oažok sikke ruðaid gafhebittai ja salttebiergo dalvvai ja mielke. Mutto jos nælggodak, de ik oažo ik boratatte biergo ikge mielke, ja dasa vela suddo dagak! Ja galle vægja, atte don maidai saddrak rangastusa vuollai. Mannam giða naitusbarra, guðek læiga sivetid nælggodam, oažoiga 100 kruvna sako, 50 jesgoabbag.

Ja de vela nubbe ašše! Galle vægja, atte dust læk valljet dalvvejafok, ja daidda dust læk mielkke æmbo, go maid darbasak. Mutto dalv-

veg læk davjemusta daggar garra dalkke, atte don ik favllai bæsa. Buok æra dust læk, mutto guolek æi læk, æi vuossamguolekge. Manne don dalle gæsseg ja čakčag læk vuovddam buok gulid? Manne don ik læk salttim moadde farpal daihe goikkadam moadde viego du ječad ano varas. Jos don, dam bodda go bivddo læk, salttisik vehaš jesaldsesad, de don ik goassege sadaše hæðe gillat, ja alo dust lifci suvle goikkelaibbi.

Go čakča boatta, læk ollo, mi galgga dakkjuvvut, ollo, man ala galgga jurdašuvvut, amas hætte saddrat dam gukkes, garra ja sevdnjis dalve caða. Dat, gutte dalle i læk višsal ja fuolalaš ja aige bale jurdasoudas guvllui, son oažžo dam dasto manqel gattat.

Olmus ja spiri.

Algost bijai Ibmel olbmuid raðdijægjen ja stivrrijægjen ædnam ala, mutto sæmma aige addison migjidi balvvalegjidge; ja dak min balvvalegjek læk spirik. Dak spirik legje algost cabbak ja dærvvasak ja doaimategje balvvalusasek iloin ja famoin. Mutto olbmuk dolvvu daid vigetes spirid mieldesek suddo sisa; ja dal mi dietetep, atte obba sivnadus oktan minguim šuokka ja læk bakčas siste gidda dam ragjai. Mutto dat sivnadus galgga okti jes luovos čovddjuvvut nokkavašvuða garra balvvalusast erit (Rom. 8,21). Ja go mi oskop dam, maid profet Esaias cælkka, de mi dietetep, atte spirik galggek ællet likkolažat dam oðða ædnama alde. Es. 11,6 čallujuvvunaft: „Gumpe galgga orrot labba lutte, ja pardar vællat gice baldast, ja galbbe ja dat nuorra legjon ja buoides oamek galggek orrot ovtast, ja ucca barnaš galgga daid vuojetet. Ja gussa ja guovča galggaba ovtast guottot, sodno cīvgak galggek vællat baldalagai, ja legjon galgga borrat avjid nuftgo vuoksa. Ja njamme manna galgga dukkuraddat mirkolas gærmaša biejo baldast, ja basiliska biejo bagjel galgga botkituvvum manna geiggit su gieðas. I oktage galga maidege bahaid dakkat ja i oktage billasuttet maidege obba mu basse vare aldege.“

Go mi jurdašep buok dam ala, de mi ber-

rip mænnodet gierddavaš ja lojes lakai spiriguim; dak læk dal likkotæmek min suddoi diti, ja okti galgga Ibmel jes gullat spiri ſuokatusaid ja væketet daid ja dubmit spiri garra isedid. Mutto moft mænnodek olbmuk dai oskaldas balvvalegjiguim, mak spirik duoðtai læk? Si mænnodek davja nuft, atte moraš læ duſſefal ēallet dam birra. Go manak læk smavvak, de si alggek juo doaimatet dam hæjos bargo; si valddekkurukid, mak mannek glase alde, ja givsedek daid jamas, si dulbmek julgidæsek vuollai dam maðo, mi njoammo balgga mielde, ja gædgadek dam gato, mi mæddel manna. Go barnek sturruk, ſaddek si vuogjen, ja hæstak ja hærgek ožžuk dovddat, moft dat læk balvvalet olbmui lutte. Spizza ja lavæe ja gæses borrek spiri nake, huikas suor-gat daid, ja mendo lossis guorbme valdda dai apid, ja mañemusta dak ožžuk balkkan olbmuin garrodusa ja dasto nibe vaibmosæsek. Go nieidak sturruk, de si mannek naveti ja oidnek, moft ſivetak ēadnujuvvujek gidda ruovddebaddin, atte æi dak bæsa gosage, si oidnek, atte biebmo juokke giða læk uccan nuft ollo ſivetidi, ja atte muttomak nelgguk jamas.

Spirik balvvalek min, æi duſſefal ællemæsek bokte, mutto maidai jabmemæsekge bokte. Mist læk loppe valddet spiri hæga, mutto mi berrip dam valddet dam lakai, atte spiri i dovd stuoreb bakëasa, go darbaslaš læk. Buoremus læk baçet spiri; dastgo dalle hægga manna fakkistaga, ja golatus i læk stuores. Ja muite maidai dam min balvvalægje, gæn namma læk guolle, atte don læk nu vaibmolaðes, atte goddak dam. Dak gielates spirik daiddekk bæloðtet min dam mañemus bæive, go mi galggap logo dakkat.

Ibmela sadne ēajet migjidi muttomin, atte Ibmel læk spiri vaibmolaðes væketægje. Nuft goðoi Moses (2 Mos. 23, 19) Israel manaidi: „Ik don galga vuossat gice dam ædne mielke siste“ — ja mi oaidnep, atte sust læi njuoras vaibmo spiri vuostai, ja profet Jonasi cækka Hærra jes: „Imgo mon galgaše arkalmastet Ninive, dam stuora gavpug, bagjeli, gost læk æmbo go 12 gærde 10000, guðek æi dovdæ erotusa olgis ja gurot bæle gaskast, ja ædnag spirik“ (Jon. 4, 11).

Mi oaidnep, atte Ibmel arkalmasta maidai spírige bagjeli. Ja Bileami celki Hærra engel: Manne don læk dal 3 gærde cabmam du asenad? Gæea, mon læm vuolggam ēuožžot du vuostai; dastgo mon oainam, atte dat gæidno doalvvo hævvanæbmai. Ja asen oini muo ja gaidai dal 3 gærde balggast erit mu muoðtoi ouðast; jos dat i livee gaiddam erit balggast mu muoðtoi ouðast, de lifcim mon dal goddam du ja diktam dam ællet (4 Mos. 22, 32). Son sæsta olbmu spiri diti. Ja obba basse ēallaga ēaða muittaluvvu dam buore baimana birra (Salm. 23, Es. 40, Joh. 10), atte Ibmel læk baiman, gutte gæcca su ælos; su giettagavvasis galgga son ēokkit labbaid, ja su ocastes galgga son guoddet daid; daid savcaid, main læk labbak, galgga son laiddit. Ja nuftgo Ibmel læk min baiman, nuft son datto, atte migis galgap læk buorek baimanak. Ja vutti-valde damge, atte Jesus goðejuvvu Ibmelabesen. Damditi dat læk kristalažai gædnegasvuota mænnodet sivvot spiriguim.

„Sami usteb“ muittal odne Bernhard bædnaga birra, moft dat bæsta olbmu hæga, ja dieðostge læk ollo daggar oskaldas spirik mailmest.

St. Bernhard bæna.

Muttom stuora vare, St. Bernhard, bagjel manna okta balges, man mielde olbmuk bessek dam ēabba ædnamest Italiast Schweica rika ragjai. Balges læk dobbe garžze ja varalaš; dalvveaige ædnagak hævvanek, uððas vuollai ſaddek, nuft atte si æi goassege sat oažo oaidnet bæive ēnovg-gasa.

Væketað varas vaibbam vagjolægje olbmuid rakadi sivvo munke Bernhard masa 1000 jage dastouddal dasa vieso, gost jotteolbmuk vuostai-valduujek ja diksuejuvvujek.

Dal orruk dobbe 10—12 sivvo munke, gæi aidno barggo læk nuvta guossötet matkalažaid ja væketet sin juokke lakai. Go nævrre dalkke ſadda, ja muotta, murkko daike riðok dakkek vagjolæme varalažjan, de dak olbmuk oppeti barggek ēagjedegjid occat ja bæstet daid, guðek læk muottagest goðejuvvum. Sin buoremus

vækkeguoibme læ dalle okta siega spiri, St. Bernhard bæna, muttomlagas stuora, gievras fiskis bæna. Garra dalke aige hængastek munkek laibe ja apasmattte jukkamuša bædnagi cæbet birra, ja dak oskaldas spirik viekkalek dallanaga juokke guvllui væketam varas væketemid. Go si gavdnek cagjedægje, de si gæccalek su muottagest bajas roggat; jos si dam vegjek, de si gæccék vieso lusa, goalkotek ja cajetek isedasasek noskem bokte, maid si læk oaidnam. Olbmak cœuvuk dallanaga, ja davja læ ovta olbmu bestujubme sin bargo balkka.

Gievramus ja buoremus Bernhardbæna læ Barry. 12 jage balvvali son oskaldasat ja besti masa 70 olbmu hæga. Nuft farga go albme sevnjudi, de harri son nuft gukka, dassati go munkek su olgus luitte.

De læi ovta gærde, atte garra dalkke saddræ, ja juo gaskabæive aige læi nuft sævdnjad go ikko. Munkek aiggu sæstet daid oskaldas spirid, mutto Barry i læm doallamest ja viekkali olgus Italia guvllui. Alo bahabun dalkke saddræ, alo cœogjalæbbut biega jiedna ja uðasslabma gululuuvvui. „Min siega Barry læ lappum“, celkke munkek morrasin.

Mutto gula, biello goalkka. Buokak viekkalegje uvsa guvllui, ja gæca, Barry boatta, ja su sælge alde vælla ucca gandaš rafhalažat oadðamen ja doallamen su gieðtaides dam oskaldas spiri cæbet birra. Illa læi manna guddujuvvum vieso sisa, go Barry harai ja datoí olgus mannat. Si cœuvvu su manest ja gavdne mana ædne masa gokœujuvvum muottagest. Hoapost gudde si su vissui, gost songe goccaí oðða æleemi.

Dat nisson læi algatam matkes buoremus dalkest gallidam varas vanhemides. Mutto faktistaga garra dalkke saddræ; duššas son bargai ja račai; su ja mana jabmem læi calmi oudast. De son gulla Barry ciellama, son bukta sūdnji borramuša ja jukkamuša ja vællan dasto, vai manna bæsaši su sælge ala. Nisson dovdda dam oskaldas spiri ja cædna mana bædnaga cœilggai gidda ja bigja mana gieðtaid spiri cæbet birra, ja hoapost gæca Barry su noðines vieso guvllui. Son dietta dal, atte manna læ bestujuvvum, buolas famotutta

dam, ja dat oadða. Dam dilest manna læi, go munkek gavdne dam.

Go Barry saddræ boaresen ja hægjon, de munkek vuolgategje su Berna gavpugi, gost son oazoi buore divso gidda jabmemes ragjai.

(Duiska-gielast jorggaluvvum).

Muttom buocce nieidas celki: „Mon læm jurdasam, atte, jos mon dal jamičam, de ferttim mu aæce særvvat mu havddadubmai, ja de maidai songis oazžo gullat juoida Jesusa birra; alma di galggabetet dalle sardnot su birra. Mon læm manga gærde adnom mu aæstam, vai son aiguši mannat girkkoi gullam varas Ibmela sane, mutto i son aigo. Mon aigušim jabmet vela guða gærdege, jos mu aæce daggo bokte bæsaši gullat Jesusa birra“. Man ovdulas rakisuotta! Mutto vela ovdulažab læ Jesusa rakisuotta. Son duoðai jabmem sisa manai bæstem varas min sudost, jabmemest ja Satan rikast erit.

Apostal Johannes birra muittaluvvu, atte i son goassegen aiggom gullat ovtagé olbmu sælgebælde sardnomen. Jos oktage dam dagai, de lavi son cælkket: „Gi dietta, igo dat olmus læk jorggalam jeðas ja læk valddujuvvum arbmoi Ibmelest?“

Okta sardne, mi i mana gukkebuidi go bæljai, matta værddeduvvut mallasin, mi borrujuvvu niegost; i dat sadda biebmon sillui.

XI.

„Sami Usteb“ matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte, go jakkodagast maksjuvvu 80 evre.

Dat boatta ovta gærde juokke manost.

Prenteduvvum Tromsapoasta
prentedam-viesost.